

S'Esclop

Quadern cultural 33

II època, any VI

3,25 €

XAVIER ABRAHAM, ÒSCAR AGUILERA, VICENÇ CALONGE, ÀNGELS CARDONA, BARTOMEU Fiol, JOAN FULLANA, VÍCTOR GAYÀ, FRANCESC LLADÓ, JOSEP LLADÓ, MIQUEL ÀNGEL LLADÓ, J. M. LLOMPART, LLUÍS MAICAS, TOMEU MARTÍ, DAMIÀ PONS, SINTO SERRA, LLUÍS SERVERA, ÀNGEL TERRON, ANTÒNIA VICENS, ANTONI VIDAL FERRANDO.
IL·LUSTRACIONS: ÀNGEL BALDOVINO, DOLORS FUSTER, JOAN, LLORENÇ PONS MOLL, DAMIÀ RAMIS, JOAN MIQUEL RIERA, TÒFOL SASTRE, GABRIELA SEGÚI, GASPAR SERVERA, CATALINA SUREDA, PAU VADELL, MAGDALENA VIDAL

my
2007

Homenatge a Josep Maria Llompart

Tòfol Sastre.

Tòfol Sastre

Homenatge a Josep Maria Llompart

Editor: **S'Esclop**
associació cultural

Director:
Joan Fullana

Consell de Redacció:
Rainelda Palerm
Gaspar Servera
Miquel J. Servera
Magdalena Vidal

Administració:
S'Esclop

Apartat de correus 5222
07011 Palma
Telèfons:
971 - 439209
971 - 693933

<sesclap@hotmail.com>

Publicitat:
639 - 954223

Coberta:
Magdalena Vidal

Disseny:
Joan Fullana &
Gaspar Servera

Tractament d'imatges:
Iñaki Macià

Impressió:
Loracar SL

Dipòsit legal:
PM-2551-2003

ISSN 1697 - 7300

Maig - Juny 2007

Índex

XAVIER	ABRAHAM	31
ÒSCAR	AGUILERA I MESTRE	29
VICENÇ	CALONGE I GUSTÀ	13
ÀNGELS	CARDONA	16 i 17
BARTOMEU	FIOL	12
JOAN	FULLANA	4 i 5
VÍCTOR	GAYÀ	14
FRANCESC	LLADÓ I ROTGER	7 - 9
JOSEP	LLADÓ I NADAL	28
MIQUEL ÀNGEL	LLADÓ RIBAS	32
JOSEP MARIA	LLOMPART	27 i 38
LLUÍS	MAICAS	10
TOMEU	MARTÍ I FLORIT	19
DAMIÀ	PONS I PONS	33
SINTO	SERRA	23
LLUÍS	SERVERA SITJAR	21
ÀNGEL	TERRON	34
ANTÒNIA	VICENS	6
ANTONI	VIDAL FERRANDO	35

Il·lustracions

ÀNGEL	BALDOVINO	30
DOLORS	FUSTER	15
	JOAN	8 i 12
LLORENÇ	PONS MOLL	39
DAMIÀ	RAMIS CAUBET	17 i 28
JOAN MIQUEL	RIERA	20
TÒFOL	SASTRE	2 i 11
GABRIELA	SEGUÍ	35
GASPAR	SERVERA	25 i 33
CATALINA	SUREDA	22
PAU	VADELL I VALLBONA	18
MAGDALENA	VIDAL	1 i 5

S'Esclop, Quadern cultural no retribueix cap de les col·laboracions; la redacció no tornarà els originals no sol·licitats ni sostindrà correspondència sobre els mateixos; la revista no comparteix necessàriament les opinions signades dels seus col·laboradors.

S'Esclop, Associació cultural no gaudeix del suport econòmic de cap institució privada ni rep ajudes de cap organisme autonòmic o municipal

HOMENATGE A JOSEP MARIA LLOMPART

Homenatge a Josep Maria Llompart

L'acte de recordança i de reconeixement de la labor que va fer Josep Maria Llompart en pro de la nostra llengua, la nostra cultura i la nostra literatura i, en suma, en pro del nostre poble, va tenir lloc el 16 de maig de 2003 a la Sala del Piano de la Fundació Àrea Creació Acústica (ACA) a Son Brielí de Búger.

Després d'una breu presentació i de l'evocació del dramaturg i novel·lista Alexandre Ballster, llegiren obra pròpia Miquel Àngel Lladó Ribas, Lluís Servera Sitjar, Antoni Fidal Ferrando, Òscar Aguilera, Tomen Martí, Josep Lladó, Víctor Gaja, Àngel Terron, Vicenç Calonge, Àngel Cardona i Antoni Gort. El músic Jinto Serra hi va interpretar obres seves i una primera versió d'algunes poemes de Josep Maria Llompart.

Per encerrar seu, Joan Fullana llegí un poema de Bartomeu Fiol; Francesc Lladó i Rotger en llegí de Lluís Maicas i Magdalena Fidal un escrit inèdit de la novel·lista Antonia Vicent. Els poetes Xavier Abraham i Gemma Pons, — que no pogueren assistir-hi, però s'adheriren a l'homenatge —, han contribuït amb obra seva en aquesta recopilació.

Amb aquesta introducció, en primer lloc i d'una banda, vull donar les gràcies a tots els que varen participar en l'homenatge a J. M. Llompart — que organitzàrem S'Esclop i l'Aula poètica d'ACA —, i d'altra banda, vull que consti que el sentit de l'acte que fèrem a Son Brielí no era per plànyer que haguerim passat deu anys sense la seva presència, sinó per recordar i destacar la sort que tenguérem de comptar amb la seva trajectòria cultural i literària, cívica i ciutadana que marca, sens dubte, una fita en la nostra recent història.

Aquell senzill acte dedicat al seu pas entre nosaltres i a la seva memòria, ens va permetre gaudir de la poesia en viu i de la pròpia veu dels poetes presents. Ara, com a continuació de l'homenatge, us oferim la seva aportació de pròpia mà en aquesta recopilació, que és el fruit de l'esforç i de la paciència de tots els que hi han pres part.

sgt. Joan Fullana.

L'acte de recordança i de reconeixement de la labor que va fer Josep Maria Llompart en pro de la nostra llengua, la nostra cultura i la nostra literatura i, en suma, en pro del nostre poble, va tenir lloc el 16 de Maig de 2003 a la "Sala del Piano" de la Fundació Àrea Creació Acústica (ACA), a Son Bieli de Búger.

Després de una breu presentació i de l'evocació del dramaturg i novel·lista Alexandre Ballester, hi foren presents i llegiren obra pròpia Miquel Àngel Lladó Ribas, Lluís Servera Sitjar, Antoni Vidal Ferrando, Òscar Aguilera, Tomeu Martí, Josep Lladó, Víctor Gayà, Àngel Terron, Vicenç Calonge, Àngels Cardona i Antoni Gost. El músic i cantautor Sinto Serra hi va interpretar obres pròpies i una primera versió d'alguns poemes de Josep Maria Llompart.

Joan Fullana llegí, per encàrrec seu, un poema de Bartomeu Fiol; Francesc Lladó en llegí un de Lluís Maicas i Magdalena Vidal l'escrit inèdit de la novel·lista Antònia Vicens. Els poetes Xavier Abraham i Damià Pons, - que no pogueren assistir a l'homenatge, però s'hi adheriren -, han contribuït amb obra seva en aquesta recopilació.

Josep Maria Llompart, esbós a llapis, Magdalena Vidal,

S'Esclop

Quadern cultural

II època
2,25 €

Mallorca, gener-febrer 2002

Han callat tots els colors,
cavall d'alta meravella;
apagant-se l'estrella,
s'exalten crits i remors.
Nostre Danc dels Dolors
capelles de nit inflama,
amb passa lenta la Dama
m'ofereix alba i fanyal.
Bellotge d'hora final
decapita embel i flama.

M. Llompart

Xavier Abraham, Miquel Bezares, Vicenç Calonge, Antoni Català, Miquel Ferrà, Francesc Lladó, Josep Maria Llompart, Lluís Maicas, Pere Joan Martorell, Miquel Mestre, Pere Morey, Pere Munar, Joan Pla, Jaume Pomar, Joan Perelló, Encarnació Quetglas, Joan Serra, Antònia Serrano, Lluís Servera, Guillem Simó, Josep Vallespir, Alex Volney, Antoni Xumet. Il·lustracions: Guillem Crespi, Joan, Lluís Maicas, Marià Miranda, Rainalda Palerm, Joan Pla, Toni Riera, Xoro Sánchez, Joan Serra, Gaspar Servera, Guillem Simó. Disseny: Joan Fullana.

Amb aquesta introducció, en primer lloc i d'una banda, vull donar les gràcies sinceres a tots els que varen participar en l'homenatge a Josep Maria Llompart - que organitzarem juntament S'Esclop, Quadern cultural i l'Aula Poètica d'ACA - i, d'altra banda, vull que consti que el sentit de l'acte que férem a Son Bieli no era per plànyer que haguessin passat deu anys sense la seva presència, sinó per recordar, i destacar-la sort que tenguérem de comptar amb la seva trajectòria cultural i literària, cívica i ciutadana, que marca, sens dubte, una fita en la nostra recent història.

Aquell senzill acte dedicat al seu pas entre nosaltres i a la seva memòria, ens va permetre gaudir de la poesia en viu i de la pròpia veu dels poetes presents. Ara, com a continuació de l'homenatge, us oferim la seva aportació de pròpia mà en aquesta recopilació, que és el fruit de l'esforç i de la paciència de tots els que hi han pres part.

Joan Fullana

Com si fos ahir

Com si fos ahir. Em sembla veure'l amb el seu jersei de coll cigne, la seva bufanda de quadres, el seu gaiato de roure, els seus guants de pell negra.

Aprofitant les ratxes de sol que travessaven els matins d'aquell hivern del 1993, un hivern sec i tòrrid- la seva pregària sota la pluja a Nostra Dona de Canterbury no havia esqueixat al cel, no havia arrabassat aigua- feia el seu passeig quotidià, amb Agnès molt arrapada al cor. Els dits d'Agnès colgant sarments en el seu somriure irònic, la seva biografia, i la seva obra poètica. Una biografia que ell anava conreant paraula rera paraula, i una poesia profundament amarada d'enigmes que aparentment no corresponia a la seva positura d'home lliurat als altres i al seu país; home d'aparença clara i tarannà generós.

Un dia vaig creure visionar part del seu secret. Era un horabaixa d'hivern que feia llumeta quan el vaig destriar, caminant pausadament, com a molt tibet de somnis, enjaumit amb un abric massa ample, davall un paraigua molt gros. Em vaig returar per observar-lo mentre s'allunyava i, en lloc d'anar tornant diminut dins la distància, com més enfora es

feia, més voluminós em pareixia, fins al punt que, de cop i volta, el seu abric i el seu paraigua varen cobrir tot el carrer amb un domini absolut sobre la fosca.

I no dic fosca en comptes d'associar-li terboleses ferides revenges o traïcions que moltes vegades la nit sol congriar. Sinó que dic fosca amb tota la força i tota la grandesa que té aquesta paraula com a generadora de llum.

I és que a mi, els seus poemes, em donen la impressió d'haver-se escrits al primer trenc de l'aurora. Cada un d'ells em sembla la història punyent i dolorosa d'un insomni, amb absències, mancances, covardies. Material que Josep M. Llompart capolava i llavors coïa dins el microones de la seva fantasia, del seu saber, per a després oferir-nos una vida i una obra plena de presències i gestos arriscats.

De totes maneres, crec que sempre em seguirà burxant no haver pogut esbrinar la incògnita total de la seva personalitat que ell, tan gelosament, se'n va endur. I mai no sabré cap a quin indret de la seva memòria dirigir l'esbranc del seu misteri, si a l'home de la nit obscura, o si al poeta dels matins clars.

[Text d'Antònia Vicens llegit per Magdalena Vidal]

*Éra un horabaixa d'hivern que feia
llumeta quan vaig destriar en Josep M. Llompart:
Caminava pausadament dins un abric massa
ample, davall un paraigua molt gros i, com
més enfora es feia, més voluminós tornava.
Fins al punt que, de cop i volta, el seu
abric i el seu paraigua varen cobrir tot el
carrer amb un domini absolut sobre la fosca.*

*Dic Fosca amb tota la grandesa que
té aquesta paraula com a generadora de
llum. I és que a mi, cada un dels seus
poemes em sembla la història d'una
Absència.*

Escrita a l'ombra del seu Dolor.

Antònia Vicens

Antònia Vicens

Llompарт en el record

Vaig conèixer Josep M. Llompарт, devers l'any 1973, en un curs de Cultura Mallorquina que va organitzar l'Obra Cultural Balear a l'Estudi General Lul·lià. Ell explicava Literatura Catalana Moderna a les Illes. Han passat molts anys i no record massa coses d'aquell curs. Però, sí que estàvem intrigats per saber com Llompарт, en parlar de la seva generació, s'explicaria a ell mateix com a poeta dins la història de la literatura de Les Illes. Quan va arribar el torn d'explicar-ne els autors de la seva generació, amb la seva modèstia característica, va passar per alt la pròpia existència com a poeta dins aquell grup literari.

En el curs 1987-88, el vaig retrobar a una conferència que impartí a la Universitat de les Illes Balears (UIB) sobre els horitzons ideològics de l'Escola Mallorquina. Aquella conferència va ser fonamental en el meu esdevenir acadèmic dels anys posteriors. Abans, la meua opinió sobre l'Escola Mallorquina no era gaire bona. Per a mi, aquells poetes, tant de la primera com de la segona generació, eren uns senyors o senyores més tost conservadors que no sentien gaire inquietud social ni d'altre tipus llevat de la seva pròpia poesia. Llompарт va parlar de la ideologia d'aquella gent i en va destacar un membre per damunt dels altres; es tractava de Miquel Ferrà. Aleshores jo només el coneixia com a membre de l'Escola Mallorquina i de molt poca cosa més. Josep M. Llompарт en aquella conferència va llegir unes cartes de Miquel Ferrà a Maria Antònia Salvà que des del primer moment m'interessaren, perquè vaig veure-hi alguna cosa molt distinta del que havia imaginat que era l'Escola Mallorquina. Aquelles cartes contenien una forta crítica social i es veia que provenien d'una persona que tenia molt clar el nacionalisme i el catalanisme. Eren l'expressió d'un home inquiet, que sentia Mallorca i la seva gent de la mateixa manera que jo la percebia un munt d'anys després de que ell hagués escrit aquelles cartes. Per a mi, varen ser tot una revelació. Aquells conceptes - el nacionalisme i el catalanisme - anaven més enllà del pur amor a la llengua i al paisatge, que jo creia com a característiques exclusives d'aquella escola poètica.

El curs anterior havia fet un treball sobre El pensament a les Illes fixant-me en la figura del Bisbe Nadal. Aquell tema i la investigació que havia duit a terme, per tal de fer el treball, m'havien agradat molt, i vaig demanar al professor de la UIB si en aquell curs podia fer-ne un altre sobre el pensament d'un personatge diferent. Em va contestar positiva-

Francesc Lladó i Rotger

ment, però que m'indicà que fos jo qui el triàs. En aquells moments - com Pirandello - anava a la recerca de personatge i em va fer la impressió de que l'havia trobat en Miquel Ferrà. A la sortida de la conferència, vaig comunicar a Llompарт l'interès que m'havia suscitat el personatge i vaig demanar-li si pensava que podria ser el del meu treball i on podria trobar-ne més informació. Josep M. Llompарт em contestà que les cartes de Ferrà a Maria Antònia Salvà estaven a punt de ser editades a Can Moll on ell treballava. I m'informà que l'edició l'havia preparada Miquel Gayà, però que encara estarien un temps a publicar-se, i que ell podia demanar-li si les podia consultar per tal de fer-ne el meu treball d'investigació. Així mateix, em va dir que Ferrà havia escrit molts d'articles a la premsa mallorquina del seu temps i que estaven dispersos i que no havien estat mai cercats ni reunits i que seria interessant fer-ho, com ja ho havia manifestat el mateix Llompарт en el pròleg d'*A mig camí*, obra poètica de Miquel Ferrà. I així és com vaig començar el meu treball, que seria el principi de la seva coneixença de Miquel Ferrà i de la meua posterior tesi doctoral sobre ell, llegida, l'any 2000, a la UIB.

En el curs següent, vaig gaudir de les classes de Llompарт com a professor de Literatura Catalana Contemporània a la UIB; encara ara en guard cura els apunts de les classes i no puc oblidar les seves explicacions entusiastes sobre els escriptors catalans i mallorquins, des de Verdaguer a Narcís

Oller i de Guimerà fins a Costa i Llobera o Joan Alcover. També són inoblidables els seus recitats de poesies d'aquells autors que feien que gaudíssim de la seva lectura i que els estimàssim com a part de les

meus alumnes l'experiència de conèixer un poeta de veres i fou llavors que vaig pensar que Llompart era la persona més adequada. Pensava que els meus alumnes de bàsica no es podien perdre els recitats de Llompart

“amb la seva modèstia característica, va passar per alt la pròpia existència com a poeta...”

nostres vides. Era curiós veure la bona relació que mantenia amb els seus alumnes, molt més joves que ell, i com venien a classe fins i tot aquells dies que no assistien a les d'altres assignatures. En aquell temps, en haver acabat les classes, ens aturàvem a fer la xerradeta amb ell, i com que no tenia cotxe i anava amb l'autobús, algunes vegades el vaig acompanyar fins a la plaça d'Espanya fruit durant el trajecte de la seva agradable conversa. Cap a final de curs, en la intimitat que permetien les classes, ens va oferir, com a primícia i en to de confiança, els versos inèdits del llibre que acabava d'escriure, *Jerusalem*.

Durant aquell mateix curs, jo feia classe de llengua i literatura catalanes als alumnes de segona etapa de l'escola Sa Graduada de Sa Pobla, acabada de restaurar i d'inaugurar. Vaig pensar en oferir als

ni la seva explicació d'allò que era la poesia. No sabia si acceptaria el meu oferiment, perquè s'havia de desplaçar a Sa Pobla i no tenia medis de comunicació propis. Li ho vaig proposar i, com sempre que podia fer allò que li demanaven, va acceptar. Si la memòria no me falla, ho arreglàrem perquè ell vengués en tren fins a Inca i jo l'aniria a cercar per dur-lo en cotxe fins a Sa Pobla. Així ho vàrem fer, i Llompart vingué a fer una classe als meus alumnes. Record l'excel·lent explicació que els va donar sobre la síntesi que constituïa el llenguatge poètic, a diferència del narratiu, que necessitava moltes més paraules per dir les mateixes coses. També record l'atenció dels alumnes a les seves explicacions i al recitat de les seves poesies. En va recitar de diversos autors i una de les seves, que tal volta encara era inèdita: *Llevamà, card, fonollassa...*

Joan, Canyet de Mondragó

En haver-los recitat, va demanar quines poesies els havien agradat més i, després, tornant cap a Inca, em va comentar amb alegria: *"T'has fixat que les poesies que els han agradat més han estat les de l'Escola Mallorquina?"*. Vaig pensar que era molt significatiu que ell, un dels joves que havien enterrat l'Escola Mallorquina en fes aquell comentari tan elogiós... Poc temps després, repetia l'experiència al centre docent d'un suburbi de Palma, on la majoria d'alumnes eren castellanoparlants. Ho contava entusiasmat al llibre *Països Catalans? i altres reflexions* d'aquesta manera: *"No vaig dubtar ni per un moment en quin idioma i de quina poesia havia de parlar-los. Ni el mes petit signe d'incomprensió o de rebuig. L'al·lotgea forastera, bocabadada i sense pipellejar; assaboria els versos de Joan Alcover, de Maria-Antònia Salvà, de Rosselló-Pòrcel... I fins i tot en acaba r el gràcil poema de Joan Maragall al·lusiú a l'estimada de don Jaume, s'encenen, fervorosos els aplaudiments"*.

Quan vaig parlar amb ell sobre Miquel Ferrà, vaig veure que n'era un gran admirador i no era estrany, perquè Ferrà havia estat, en certa manera, el seu precursor com a poeta preocupat, no només per la poesia, sinó també pel civisme del país que l'havia vist néixer. Ell havia dit, parlant de Ferrà, al pròleg d'*A mig camí*: *"El poeta, però també el ciutadà. L'intimisme essencial del primer no va impedir que el segon participàs incansablement, coratjosament, en la lluita pel nostre país"*.

En anys posteriors, i segurament a instàncies del mateix Llompart, Francesc Moll - que edita-

va en aquells moments la col·lecció Biblioteca Bàsica de Mallorca - em va dir que volia dedicar un d'aquells llibres a l'obra d'assaig de Ferrà i que sabia, per Llompart, que jo havia cercat i reunit articles i conferències de Ferrà. Em va demanar que prenguéss cura de l'edició i que hi fes un petit pròleg. Jo tenia prou material per fer el llibre, però me vaig animar a cercar-ne encara més, perquè en pogués ser una selecció. Algun temps després, va sortir l'obra *Articles i assaigs*, de la qual Llompart - molt content per la recopilació - en tenia una petita part per haver-me animat i encoratjat a cercar aquells articles.

Passat algun temps, em va oferir amb orgull un llibret escrit per ell i editat per Moll amb el títol de *Països Catalans? i altres reflexions*. En el moment d'oferir-me'n un exemplar, em va fer fixar en la dedicatòria genèrica del llibre: *A la memòria de Miquel Ferrà*. No em faceu dir per què, però vaig sentir que tenia una petita part de responsabilitat en aquella dedicatòria. Li vaig demanar m'escrivís unes lletres i va escriure: *"A Francesc Lladó amic, company i confrare. Cordialment."*

En el curs 1991-92, vaig gaudir d'una llicència per a estudis per tal de fer la memòria d'investigació prèvia a la meua tesi, que va versar sobre la figura de Miquel Ferrà i quan la vaig tenir enllestida li vaig dir que estaria molt content que la llegís i ell me va dir que ho faria amb gust. La memòria tenia cinc parts i li vaig passar la primera. Un temps després, a la sortida d'un acte que es feu al «Club Diario de Mallorca» li vaig demanar si l'havia llegida i me va dir que sí i que li havia agradat, que quan volgués li podia passar la segona part. Ja no va ser possible, perquè aquella fou la darrera vegada que ens vèrem. Poc temps després, un matí fred d'hivern, em vaig assabentar del seu traspàs. Aquella notícia que vaig rebre a l'Institut de Pollença, on era professor, em va gelar el cor com el fred d'aquella matinada. Com ell mateix havia dit en un dels seus poemes recents: *"Quan tu ja no hi seràs, alguna part de tu s'apagarà a poc a poc a l'horitzó, a nivell de capvespre d'hivern..."*

Que aquest homenatge que ara li ret *S'Esclop* serveixi perquè la memòria d'aquest poeta i ciutadà no s'esvaeixi mai ni de les nostres memòries ni de la nostra actuació com a ciutadans il·luminats per la torxa de l'exemple de l'home sempre disposat a l'hora de treballar en defensa del civisme, de la cultura i de la nostra malmesa illa. Ara més que mai, Mallorca necessita multitud de seguidors del seu exemple.

Francesc Lladó i Rotger

Cel

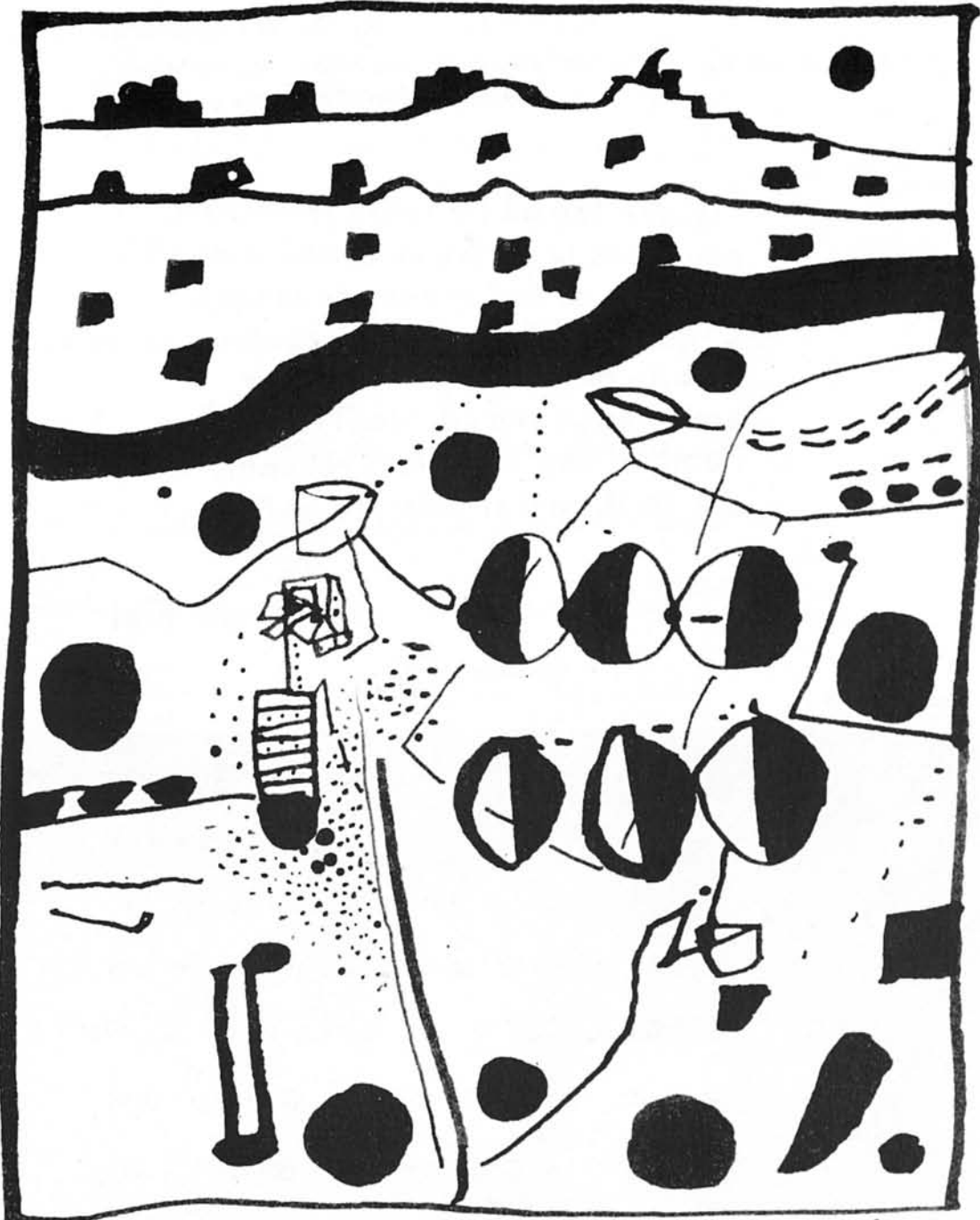
Cel

Com cel no és com el meu cel,
 ni com mar no conté tanta blanc
 Com la meua mar. Com terra
 no té els ocells tan pocs
 Com la meua terra, ni tan verds
 els verds del pinar, però podria
 Viure en un país pedregós d'òrdies
 estèril, podria jugar la gota
 a l'ombra axuta del uigul,
 podria fer solcs amb les ungles
 i remembrar-li llavors que mai no broten
 ni fruiten, podria gaudir en una pedra
 tota el sol encà tot esperant, pacient,
 la clemència d'un tronc o l'efimera
 ombra del voltor que s'aparta despullat,
 podria uedar en el miratge de les dunes,
 menjar el corpiu viu i païr el verí
 o beure'n el regalim de la llur.
 No podria, però, viure sense tu,
 car només en tu és el cel el cel.

||. maicel

Lluís Maicas

[Llegit per Francesc Lladó]

Jesus a l'ant mes a miracle.

+ a feta -

Tòfol Sastre

Homenatge a Josep Maria Llompart

A Josep M. Llompart

A JOSEP M. LLÓMPART

*Où sont des morts les phrases familières,
l'art personnel, les âmes singulières ?*
PAUL VALÉRY, *Le Cimetière Marin*

Tu que tan bé treballes la paraula,
amic, ara ja portes un cambuix de plata,
però des de molt abans, de sempre
— tips de tanta comèdia, cobejosos de pau —,
amb tu hom ha pogut conversar,
amb l'esguard alt, de Thànatos,
i amb el cap cot i llavi reticent,
de la llibertat i de les arts.

Bartomeu Fiol

Bartomeu Fiol

[Llegit per **Joan Fullana**]

S'Esclop des de Galilea, Joan

Amb somriures

A Guàrdia 1928
 El pare
 m'agafa la mà.
 Caminam.
 Josep M.ª Llompart

Amb somriures les mans se saben sort,
 sort i dees i cant rodó, magnífic
 afalac, sentiment excels en hort
 on la terra, fangosa, cos pacífic
 sap a una forma útil, tassó, port,
 encisa i endinmenja l'honorífic
 passeig d'amor d'un viure tàctil, bell
 i min. Fidel claror: la mar, la pell.

Calonge

Vicenç Calonge

Homenatge a Josep Maria Llompart

Mandràgola

Mandràgola

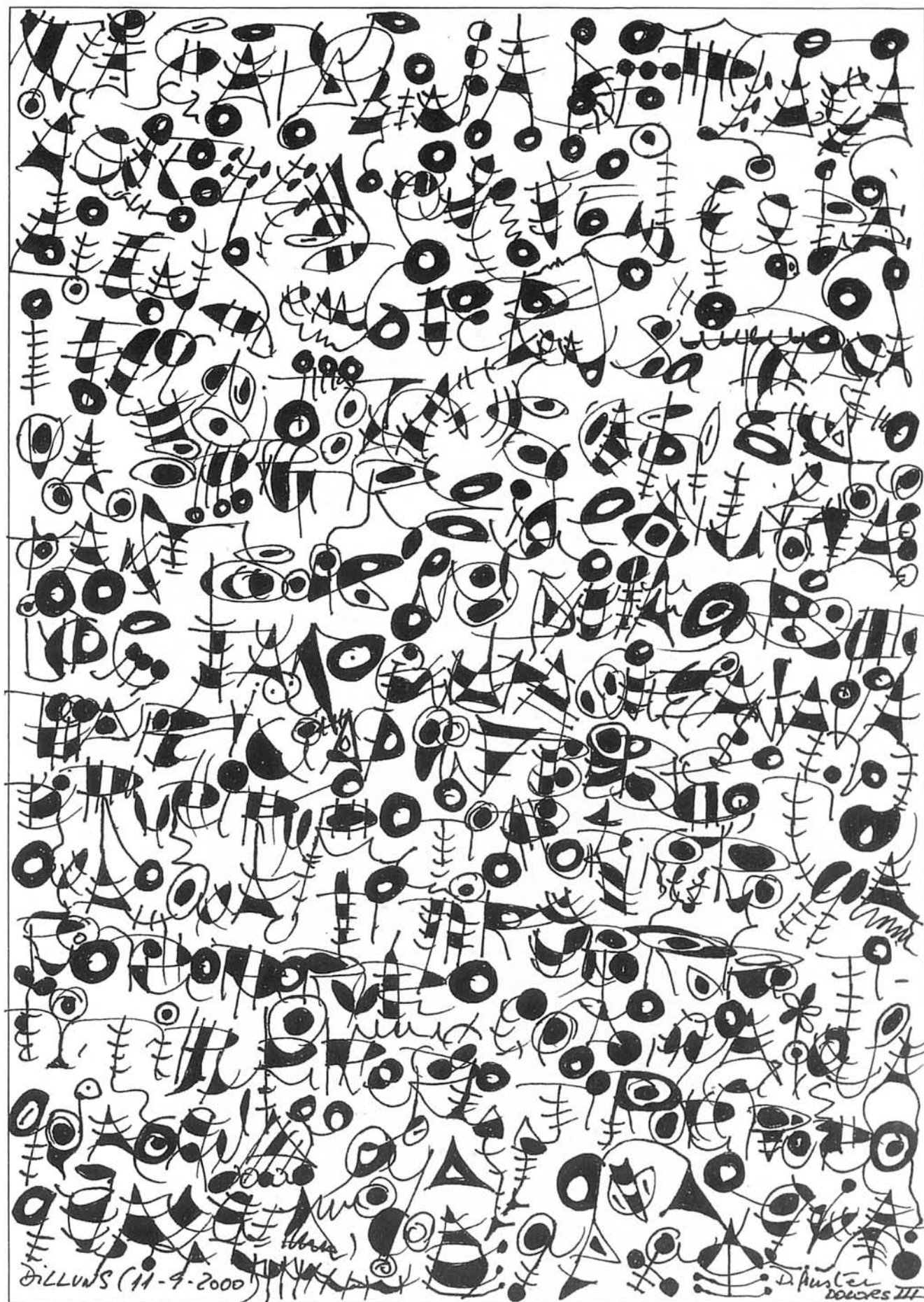
Dama d'espases voltejant l'espera,
 espereix a tómbes de ganivets,
 estils en òrbita com ossos nets,
 hores de sang amb navella barbera.

Ja talla l'ull a la llàgrima viva,
 trenca el coureup de la sensual cobòria.
 Cravi balnat que vessa la memòria,
 el riu que fuig sein dov l'aigua captiva.

Reina d'estocs esclovellant distàncies
 crua respits sobre la pell que fores.
 Caixa de pit muda de ressonàncies,
 odre d'orí que fus la nit honores,
 a un quart de quatre es glafaron les ànimes:
 clourà a la fi el tall de les tisores.

l'hi payà

Víctor Gayà

Dolors Fuster

Aprenents

Aprenents

Illa que s'enyora Terra,
 veu que s'enyora Parla,
 vida que s'enyora Història.

Gorars tocar els mots,
 llançar les banderes
 al bell mig del cor
 perquè donassin fruit.
 Cada espuma, clavada
 en el calaix de la infantesa,
 cada glopada d'aire,
 en el full tacat de vers.

Frribà amb tu
 l'allau de la paraula,
 el nom que anonena
 l'existir de les pedres,
 l'innombrable adjectiu
 de les cambres closes.

Avui, amb el front amargant
 d'una absència dins l'Absència,
 amb les mans plenes d'indigència
 que dona l'or de terra mallbaratat,
 ens declaram aprenents de la distància,
 desconexedors de la fi del camí
 que encara inventen les nostres passes.

Sempre llenyer d'equipatge,
t'ales dins el record
d'un temps lentíssim
de memòria perduda,
de cos retrobat en vana encesa.

Univers de rignes,
constel·lació de gestes,
cartografia de símbols
resta de tu dins el nostre poble.

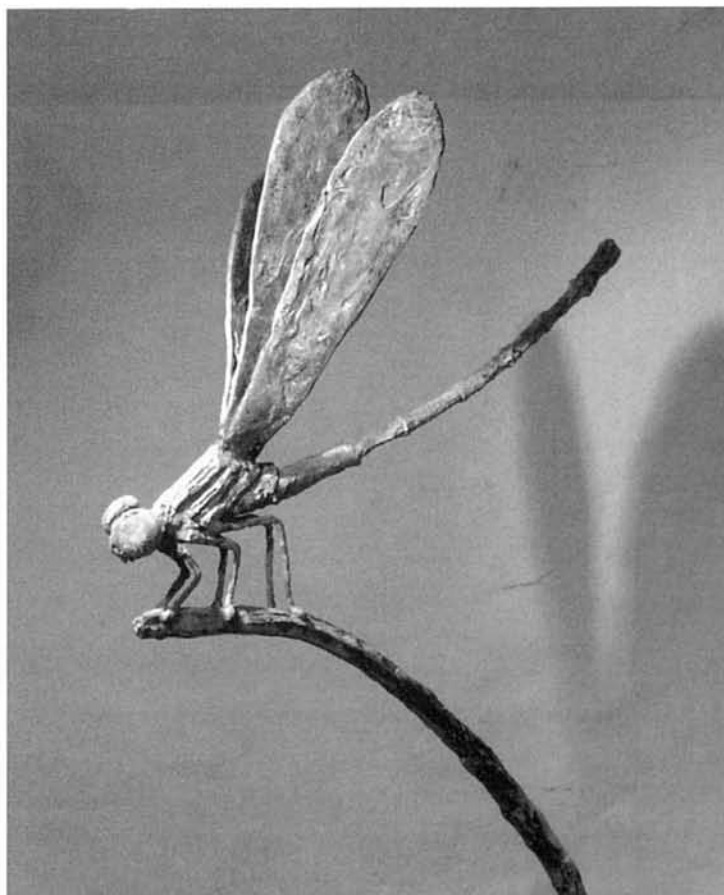
Caramull de ven
dins un llarg silenci.

Àngels

març 2.003.

A Josep M. Llompart

Àngels Cardona

Damià Ramis Caubet
La gran libel·lula
(escultura)

Vespa poètica i plàstica des Llombards

Pau Vadell i Vallbona

Homenatge a la mà dreta del Castelao mallorquí

HOMENATGE A LA MÀ DRETA DEL CASTELAO MALLORQUÍ,
JOSEP MARIA LLOMPART DE LA PETA

"A poc a poc es mor la meua mà"
J.M. Llompart.

Que no mori mai
el fruit de la teua mà destra,
tremolosa, blanca i suau.
Que visqui per sempre
la mà noble del nostre Castelao!

"A poc a poc es mor la meua mà"
Josep Maria Llompart.

Que no mori mai
el teu verb ver, pur, etern.
Fidelíssim, vellutat i emmidonat.
Aigua Clara, llima esmolada.
Espiga tendra.

Que no mori mai
el fruit de la teua mà destra,
tremolosa, blanca i suau.
Que visqui per sempre
la mà noble del nostre Castelao!
Que no mori mai
el teu verb ver, pur, etern.
Fidelíssim, vellutat i emmidonat.
Aigua clara, llima esmolada.
Espiga tendra.

Que no mori mai
la paraula teua, neta, sòlida, puntual.
Subtil i pulcríssima.
Mocador amb randa de seda virolada.

Que no mori mai
la paraula teua, neta, sòlida, puntual.
Subtil i pulcríssima.
Mocador amb randa de seda virolada.

Que no mori mai
la llengua dolça i atupada,
tres vegades afirmada abans de pondre's el sol,
Català! Català! Català!

Que no mori mai
la llengua dolça i atupada,
tres vegades afirmada abans de pondre's el sol:
català, català, català.

Que no mori mai
l'amor plàcid, esguard pur,
a vegades finestra closa,
a vegades cobricel de domàs.

Que no mori mai
l'amor plàcid, esguard pur,
a vegades finestra closa,
a vegades cobricel de domàs.

Que no ens matin mai
la terra amor, rosa negra,
Vena vessada, tènue tapis assolellat.
Fester de lluna i flama encesa.

Que no ens matin mai
la terra amor, rosa negra,
vena vessada, tènue tapis assolellat.
Fester de lluna i flama encesa.

Que no mori mai, Llompart, el teu record.

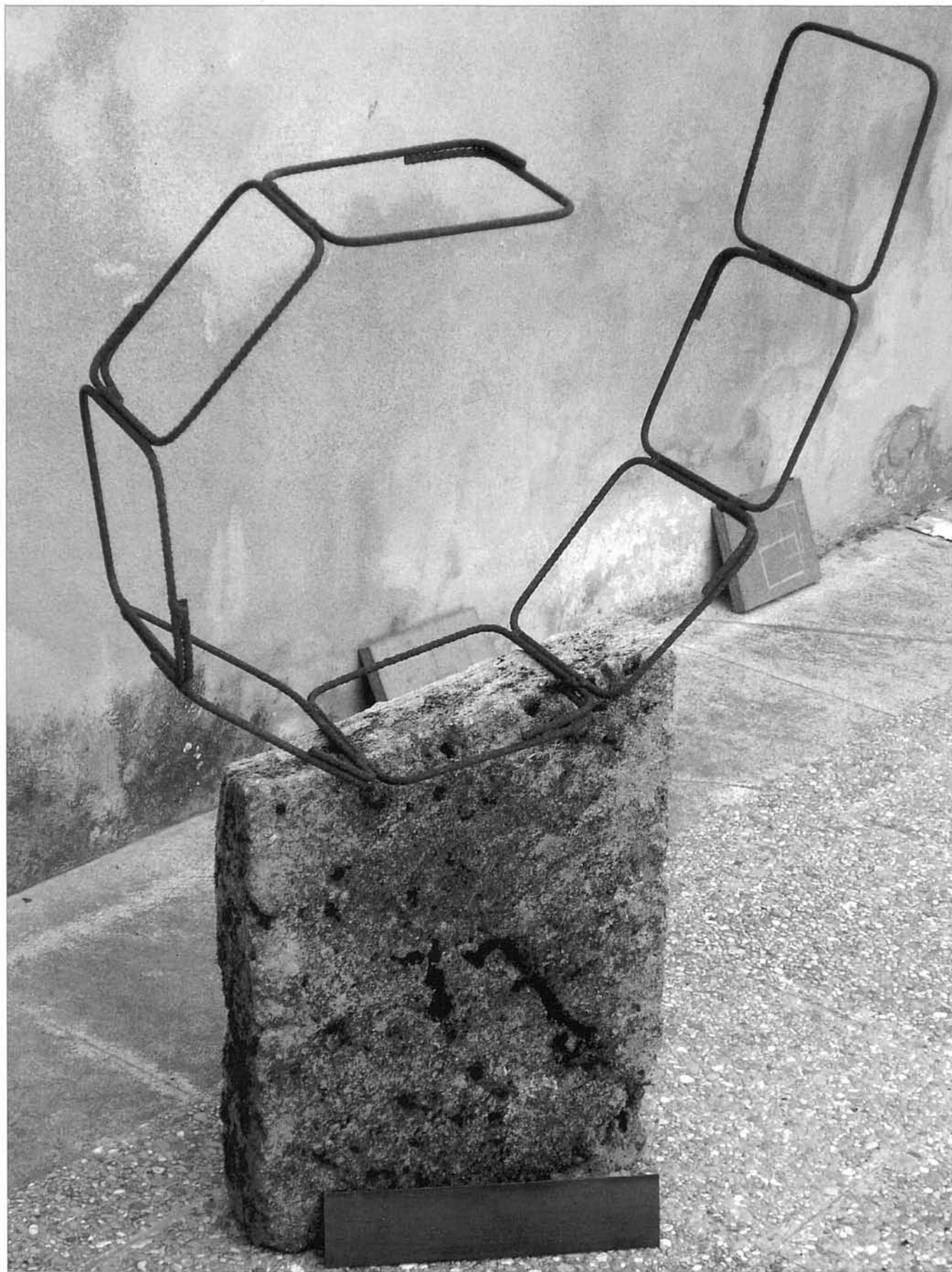
Que no mori mai, Llompart, el teu record.

Tomeu Martí i Florit
16 de maig de 2003

Poema que vaig fer en homenatge al patriarca de les lletres catalanes JM Llompart, un mes després de patir un accident de moto en què em vaig rompre la mà dreta.

Tomeu Martí

Joan Miquel Riera *Despertar* (2005) de la sèrie *Més enllà de la carn*, exposició a l'aire lliure a Son Sardina (2007)
Propera exposició, del 9 al 29 de juny, d'obra seva, feta els anys 2004 - 2007, a Cas Pellers de Binissalem (Mallorca)

A l'horitzó de l'obscuritat

A l'horitzó de l'obscuritat

a Josep M^s Llompart

A l'horitzó de l'obscuritat estaràs sol
i l'enclotxa et serà esquiva.
Cal gratar per tots els caires i de llevant
inesperats aglapir-ne la claror.

Cal escorxar el cuiro de la realitat
i la cautela de les cavil·lacions,
i posar fil a l'agulla que incendia
la primícia predilecta dels matisos.

La veritat solament mana
sobre territoris interpretables.
Faculta el testimoni del dubte
i procura el filtre il·limitat de les explicacions.

Procedeixes d'un regne on la fosca complau
i la llengua s'aprima.

Procedeixes del que enyores
i ets captaire del que no saps.

Lluís Servera Sitjar

Lluís Servera Sitjar

Catalina Sureda
Estatueta

"Caña"

"CAÑA"

Les llegrimes cana gots a la
pell Can ten so llets negres del temps
vo quan per l'aïre pa pa elo mes del gremec
les sis cor des de l'a òmic tremo len
a la por ta del vent

Lletres de Josep M. Llompart (Spiritual - 1892-)
Música original de Sinto Serra (2003)

L'obra de Josep M. LLompart

Poesia:

Poemes de Mondragó. Palma: Moll, Col. Balenguera, 1961.
La Terra d'Argensa. Mallorca-Barcelona: Llibres Rai, 1972; Palma: Moll, 1990.
Memòries i confessions d'un adolescent de casa bona. Palma, Moll, Col. Balenguera, 1974.
Urbanitat i cortesia. Tarragona: Èpsilon, Col. Quaderns Foc Nou, 1979.
Mandràgola. Barcelona: Edicions 62, Col. El Galliner, 1980.
La Capella dels Dolors i altres poemes. València: Editorial 3i4, 1981; Palma: Moll, 1990.
Obra poètica Barcelona: Llibres del Mall, 1983.
Jerusalem. Barcelona: Edicions 62, Llibres de l'Escorpí, Poesia, 1990.
Spiritual. Barcelona: Columna, 1992.
Camins. Palma: Cort, 1993.
Joc de la mort i de les estacions. Mataró: Vèrtex, núm. 20, 1993.

Crítica literària o assaig:

La literatura moderna a les Balears. Palma: Moll, 1964.
Retòrica i poètica (I i II). Palma: Moll, 1982.
Aproximació a Verdaguer. Palma: Universitat de les Illes Balears (UIB), 1987.
Països Catalana? i altres reflexions. Palma: Moll, 1991.
Fotobiografia. Palma de Mallorca: Moll, 1991.
La narrativa a les Illes Balears. Palma: Moll, 1992.
Vocabulari privat [en col·laboració amb Antònia Vicens]. Barcelona: Columna, 1993.
Converses amb Josep M. Llompart [a cura de Manel-Claudi Santos i Jeroni Salom]. Palma: Publicacions de «Sa Nostra», Caixa de Balears, 1993.
Els nostres escriptors. Palma: Moll, 1996.
El llac i la flama. Palma: Moll, 1997.
Països Catalans?, dins PONS, Damià (ed.): *Països Catalans, en plural*. Palma: Moll, Col. Pròsper, 5, 2005.

Obres completes:

Poesia completa [a cura de Gabriel JANER MANILA i Cèlia RIBA]. Barcelona: Columna, 2000.

Traduccions realitzades:

Viatge al Pirineu, de Camilo José Cela. Barcelona: Alfaguara, 1966.
Quinze poetes gallecs. Palma: Moll, Col. Biblioteca Les Illes d'Or, 1976.
Poesia galaico-portuguesa. Barcelona: Edicions 62, Col·lecció Les Millors Obres de la Literatura Universal, 1984.
Poesia gallega, portuguesa i brasilera moderna. Barcelona: Edicions 62, Col·lecció Les Millors Obres de la Literatura Contemporània, 1988.
Poemes de Luis Pimentel i Celso Emilio Ferreiro. Palma de Mallorca: Conselleria de Cultura, Educació i Esports del Govern Balear, Institut d'Estudis Baleàrics i UIB, 1992.

Discografia:

Celdoni Fonoll 1000. Promos, SA, 1984.
 Els Valldemossa. *Trobada*. Digitals, DC, 1987.
 Andreu Bennàssar. *Obra lírica*. UM / Unió Músics, DC, 1990.
 Herbes dolces. *Es darrer que tanqui*. Ona Digital, DC, 1997.
 Sinto Serra. *La porta del vent*. Produccions Blau, 2007.

Sobre l'autor:

MAS VIVES, Joan: *Alguns temes i símbols de la poesia de Josep Maria Llompart*, dins *Obra Poètica*. Barcelona: Edicions del Mall, 1983.

DD.VV.: *Homenatge a Josep M. Llompart*, Estudis Baleàrics, núm. 44-45, 1992-1993.

DD.VV.: *Homenatge a Josep M. Llompart*, Palma: Moll, 1993.

ROSSELLÓ BOVER, Pere: *Estudi introductori*, in *Josep M. Llompart: La cançó en la nit*. Barcelona: La Magrana, 1993.

PERELLÓ, Maria Antònia: *Estudi introductori*, in *Josep Maria Llompart: El Llac i la flama. Apunts sobre la poesia contemporània a Mallorca*. Palma: Editorial Moll, 1996.

PERELLÓ, Maria Antònia: *Introducció*, dins *Llompart, Josep M.: Els Nostres Escriptors*. Palma: Moll, 1996.

PONS, Margalida: *Poesia insular de Postguerra: quatre veus dels anys cinquanta*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1998.

Premis:

Crítica Serra d'Or (1980): *Mandràgola*.

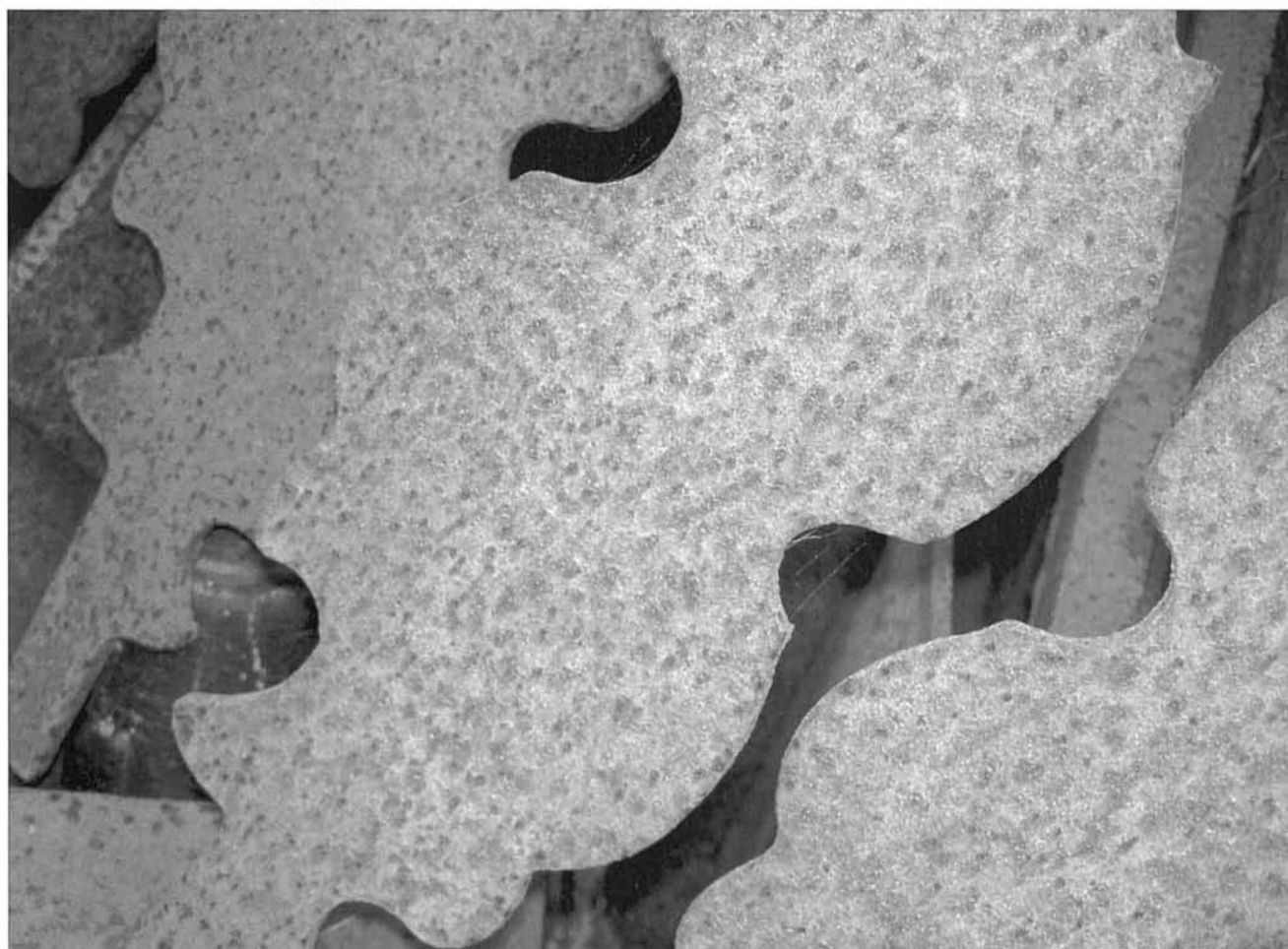
Nacional de la Crítica (1980): *Mandràgola*.

Lletra d'Or (1981): *La Capella dels Dolors i altes poemes*.

Premi d'Honor de les Lletres Catalanes (1982).

Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya (1982).

Literatura Catalana de la Generalitat de Catalunya d'assaig (1983): *Retòrica i poètica*.

Gaspar Servera, escultura en planxa de ferro (2002)

J. M. Llopart, esbós biogràfic

JOSEP MARIA LLOMPART va néixer a Palma el 23 de maig de 1925. A l'edat d'un any, la seva família partí cap a Galícia, on havien destinat el seu pare (militar de professió amb el grau de coronell d'infanteria); hi visqueren fins 1930, quan son pare va passar a la reserva, la família Llopart-de la Peña tornà a Mallorca i s'instal·là a Ciutat. Els primers records d'infant de J. M. Llopart es remuntaven a aquella estada a Galícia. L'àmbit professional del pare i la llengua de sa mare, semblaven determinar que la seva llengua hagués de ser el castellà. En tornar a Mallorca, son pare li llegia les *Rondaies mallorquines* i el futur poeta conegué la llengua pròpia. Durant els anys 1935 i 1942, J. M. Llopart féu el batxillerat a l'Institut Balear, on va fer amistat amb Miquel Llodrà, qui, més endavant, l'introduiria dins l'àmbit literari de la postguerra mallorquina, en el que coneixeria Llorenç Moyà, Miquel Gayà i Jaume Vidal Alcover. En 1942, com a alumne lliure, començà els seus estudis de Dret a la Universitat de Barcelona, on coincidiria amb Lluís Casasses, el qual li mostrà les millors obres literàries catalanes contemporànies i en aquella època d'estudiant, començà a escriure els seus primers poemes en català. L'any 1947, obtengué la llicenciatura en Dret.

L'any 1951, Sanchis Guarnier va publicar l'antologia *Els poetes insulars de postguerra* i ja hi va incloure quatre poemes de Josep Maria Llopart. En els anys cinquanta J. M. Llopart comença a dedicar-se a la crítica literària, escriu a les revistes «Raixa», «Vida Nova» i en els volums de «Cap d'Any» de la «Biblioteca Raixa»; i, l'any 1954, va participar en les celebracions del centenari de Costa i Alcover i en l'homenatge a Rimbaud. El 1956, comença a fer feina a la Jefatura de Obras Públicas (JOP) de Baleares, una ocupació que li proporcionà estabilitat econòmica i laboral i que li permeté aprofitar horabaixes lliures per dedicar-se a la literatura. En aquell mateix any es va casar amb Encarnació Viñas Olivella, la germana de la poetessa Cèlia Viñas.

Entre 1956 i 1961, Llopart treballà amb Camilo José Cela en la revista «Papeles de Son Armadans»; aquella feina li va permetre conèixer de primera mà la literatura coetània. En els anys 60, les seves activitats literàries, culturals i cíviques es multiplicaren. El 1961, publica *Poemes de Mondragó* i inicia la tasca d'asses-

sor literari a l'Editorial Moll. El 1964, publica *La literatura moderna a les Balears*, primer manual de la literatura contemporània a les Illes. Col·labora, amb articles sobre autors catalans i estrangers, al «Diario de Mallorca». El 1962, intervingué en la fundació de l'Obra Cultural Balear (OCB), de la que després en seria President.

Durant els anys 1966 i 1968, intervingué en activitats cíviques d'oposició al règim franquista, entre les que destaquen les «Aules de Poesia, Novel·la i Teatre» organitzades per Casa Catalana

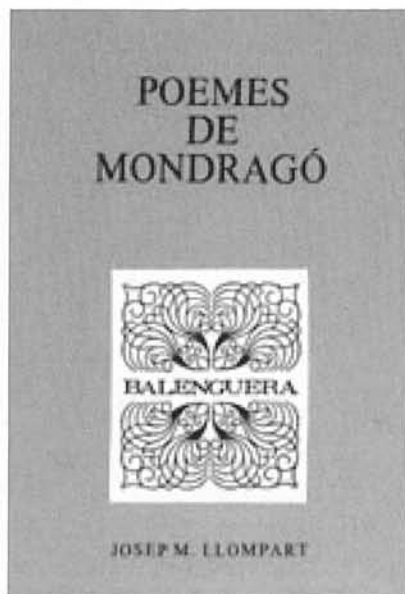
de Mallorca. Des de 1969 fins 1972, a la delegació de Palma de la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat de Barcelona, imparteix classes de literatura i cultura catalanes. Entre 1976 i 1980, col·labora en la secció «La Columna de Foc», en el diari «Última Hora», amb articles: alguns són sobre els autors illencs (aplegats amb el nom d'*Els Nostres Escriptors*, 1996), i d'altres tracten qüestions socio-lingüístiques i nacionalistes. Des del 1987, exercita la docència a la Universitat de les Illes Balears (UIB) com a professor associat, fins a 1991, any en què es jubila.

Els anys 70 i 80 són de gran creació. Publica els poemaris: *La Terra d'Argensa* (1972) i *Memòries i confessions d'un adolescent de casa bona* (1974). A continuació, venen *Urbanitat i Cortesia* (1979), *Mandràgola* (1980, Premi de la Crítica Serra d'Or i el Premio Nacional de la Crítica), *La Capella dels*

Dolors i altres poemes (1981, guardonat amb la Lletra d'Or). En els anys setanta, començà el cicle de traduccions: *Quinze poetes gallecs* (1976), *Poesia galaico-portuguesa* (1984), *Poesia gallega, portuguesa i brasilera moderna* (1988) i *Poemes de Luis Pimentel i Celso Emilio Ferreiro* (1992); en el 1990, pren part a Lisboa en el I Encontro Luso Catalão de Poetas. En els anys 80 i 90 arriben els reconeixements públics tant per la seva creació literària com per la seva labor pública. De 1983 a 1987, és el President de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana. El 1985, és nomenat membre de la

JOSEP MARIA LLOMPART
va ser President de l'OCB
(des de 1978 fins 1986)

Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans i, el 1990, presideix la Federació Lluïa d'Entitats Culturals dels Països Catalans, i en aquell mateix any, designat pel Centre Català del PEN, pren part en el Festival Europeu de Poesia que se celebra a Lovaina. El 1982, es guardonat amb el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes i la Generalitat de Catalunya li concedeix la Creu de Sant Jordi; assisteix al Tercer Col·loqui de la NACS, celebrat a Toronto, on parla de Les Illes Balears dins el context dels Països Catalans. Publica dos volums de crítica literària titulats *Retòrica i Poètica* (Premi d'assaig literari de la Generalitat de Catalunya).

El 1983 va aparèixer l'*Obra Poètica*, que incloïa tots els poemaris publicats fins aleshores. El 1990, es publica *Jerusalem* i la Institució de les Lletres Catalanes el nomena Escriptor del mes. El

1991, apareix un recull d'articles que tracta de temes lingüístics, culturals i nacionals, anomenat *Països Catalans? i altres reflexions*; l'any 1992 s'editen *Spiritual* i *La narrativa a les Illes Balears* (de crítica literària). I, un poc més tard, (1993) surt el llibre de memòries, (escrit conjuntament amb Antònia Vicens): *Vocabulari*

Privat.

Pòstumament, s'edità el recull d'articles literaris titulat *El llac i la flama* (1998). I, el 2000, aparegué *Poesia completa* (a cura de Cèlia Riba i Gabriel Janer Manila). Josep Maria Llompart morí el 28 de gener de 1993; abans de la seva mort se li havien retut alguns actes d'homenatge promoguts per les institucions culturals.

R.

L'any 1982, la Generalitat de Catalunya concedí la Creu de Sant Jordi a **Josep M. Llompart**

Poemes de Mondragó

Primavera

Eres tu el camp, o el camp enamoraves?
Coneixies l'abril i ja et somreia
un dimoni boiet a flor de galta.
Venies
per un caminet ros de mitja tarda.
Flames del vent cremaven blaus domassos
d'aigua de mar, em duïes
un paner d'ametlons, copinyes, nacres,
i tenies la veu color de rosa.
Temps era temps, amor, temps era temps!
Parlàvem... Jo no sé de què parlàvem;
d'exàmens de llatí, o per ventura
d'un llibre de poemes. El crepuscle
se'ns moria a les mans com un fresquíssim
papalló virolat. Cavalls de l'ombra
la sang ens galopaven.
Temps era temps, amor, temps era temps!
Dissabtes de capvespre, sense escola.
Qui recorda?... Qui sap?... Mira la pluja.

*

Us ho diré amb paraules ben planeres:
jo tenia deu anys -era aleshores
el temps del *slow fox*, la falda llarga
i els diumenges lluent de brillantina.
a casa nostra, a la del camp vull dir
(si es pot dir camp d'aquell mig quartó ròneg
on el meu pare -el coronell- semblava
clavellers i tristor), hi havia una ombra
feta de totes les blavors del vent
de mil nou-cents trenta i tants. Jo tenia
una mica d'amor a frec de boca.
Tocaven hores. Cap al tard collia
mon pare els crisantems. Dies i núvols.
En el jardí hi havia un safareig
on a penes la mort s'emmirallava.

Spiritual

Camí de perfecció

Mai no et deturis:
no hi ha fi ni principi.
Però les roses
cada cop més vermelles
les passes t'encatifen.

Damià Ramis Caubet, *Taula del peix* (escultura)

A la mitjanit

A la mitjanit,
en l'espera, malgrat el car,
home contemple el temps
i sotja els indrets que el porten
a l'esbrin de la irreversible tenebre.

...d'algues nits a l'agrait
agombolen els sojorns de l'home.

Josep Lladó i Nadal

A Josep Maria Llompart, in memoriam

A Josep Maria Llompart, in memoriam

El vellut i l'encens, la casa benestant i l'escarni,
un principi on els mots no es reconeixien,
a l'hora minúscula d'encetar les boques
o dir llibres com requitzells de l'ànima,
com rapinyadetes a contra-pell.

Els corerous amb el transcórrer de sempre
i els eixamplers dels ulls, deixondits per la literatura,
i el requiteig i la joia,
l'embat de venes endius,
la roca i la maror en joliva lluita.

La terra sacsejada,
ferms els vocals que enforteixen,
la veu en escomesa,
el rosari d'aic dels qui no resignen l'aleuar
perquè només les lletres els oxigenen.

El clam i el blâme,
el joc de contrastos que nodreix i fa
que el vin esdevengui adolescent
i, després, la pena indecisa i el cor premut
com un canó a la gola
que dispersa bellesa i civisme a dojo.

Pessona una nostàlgia,
griseja la manca d'ecos de veritat,
a la plaça major sense poeta, sense veu.

Cal abraonar fins que la saliva es mori
i avorquir l'estultícia amb cits valerosos:
Llompart, Llompart, Llompart/

Oscar Aguilera i Mestre

Òscar Aguilera i Mestre

Ángel Baldovino

D'amor VI

D'AMOR VI

Coneguérem junts l'horz del crepuscle i per breus instants foren
 nostres les despulls - Tant dins el mateix cos ens
 deixarem que vàrem ésser i ambdós trobarem el repòs -
 Quen veig despertar ere sol - No hi havia taca de la teva
 presència a l'edifici - Calladament - Doncs - Veig
 entrar el llarg cerrer i temps hi era - Ni a les millors
 Tandes de regals ni a cap dels grans hipermercats ni
 asseguda - Coma aci coma allà - Sobre aquells
 petits Terongers de minusculs i plastificats fruits vermells
 - Ni a cap plaça - Ni el teulell del cafe - Alshores
 veig muntar els autubusos per si qualche conductor t'havia
 vist a algun indret de la ciutat - I cap d'ells
 coneixia de tu - Així passeren els anys ceminent i a
 l'aguait per si et veia d'espatlles mirant qualche escapereta -
 A la fi - Veig creure veuria passar per la vorera
 coberta de neu nova - Emperò no veig poder seguir-te
 - Car - Dissortadament - Les teves passes no deixaven
 petja - Alhors - Ve ésser - Quen el fred ve trobar
 ebric envoltent-nos a mi i a les bosses de plàstic que els
 femeters recullen cada nit dels portals de darrere dels
 grans blocs d'apartaments

Xavier Abraham

Xavier Abraham

Maduixa i xocolata

Maduixa i xocolata

És sobretot de tothom que hi ha fet,
 persones, a les que ens agradaria estigar
 en lloc privilegiat al col·laix de les gemmes,
 grafar-les per sempre més a l'atles particular
 de la memòria i lissar els seus noms
 com a bells estendards d'estima,
 ara que la maledicte ira dels homes
 s'ha entestat un cop més
 a exhorrar-nos al poc somriure que ens resta.

Mes no podran amb nosaltres.
 No hi haurà treva per a l'obscenitat
 dels seus gestos. Ens estimarem mil vegades
 més un gram de la nostra conversa
 que tota la grandiloqüència estèril
 amb què carreguen llurs canons assassins.

Parlarem de l'art, de la vida,
 frivolitzarem si cal, però no deixarem
 cap exletxa per on pugui esclatar-se
 ni un bri del seu odi. I quan arribem
 a les portes, ebris de raons i de pau,
 brindarem eufòrics per una alba
 on seran possibles els somnis dels infants,
 de les dones, de tants innocents
 descalços i assedegats de justícia.

NiÀ.

Miquel Àngel Lladó Ribas

Tan senzill

Tan senzill,
aquest poema,
com el brancam de mil arbres,
com la gota de pluja
que cau, insistent,
dins un got ple de dens.

Tan senzill,
com les paraules dubte i odi,
com les ales
que permeten a una mosca
explorar infinites cabelleres,
inacabables silencis.

25 abril 2002
damia pons i pons

Damià Pons i Pons

Gaspar Servera

El ball

El ball

tot imitant Josep Maria Llompart

El ball dels vells
és gest de la gràcia,
en moviment mínim
que marca el punt net
amb el peu del ritme.
Sembla no existir
la gravetat buida
per al cos venut
com desintegrat
per l'olor del temps.

Fuora, l'excés:
la suor inútil
de la joventut
que venia la vida
com si no valgués,
com si el brut esforç
per tota mesura.

Cerquen la certesa
que marca l'oblit,
condem a l'alimara

Contrast i harmonia
a la plaça viva.

Els joves sols baten
per sentir els batecs
del cor que existeix,
el misme frenètic
del moviment fètil.

Els vells sols caminen
pels jorns de l'amor
sense sap recança

Àngel Terron

Primera néta

PRIMERA NETA

Les teves mans petites són de canyella i mènica.
 En arribar a casa, com una imprecisió
 d'ales de papallones i de dies felicitat,
 em mires amb dos ulls on habita el misteri
 dels colors de la mar; i em demanes amor
 amb un gest tan senzill com enterrar un ocell.
 Després un clar de lluna t'adorm dins els meus braços
 mentre l'abril t'encercla la cintura amb calèndules.
 Cap àspid, cap diluvi ni cap esgarifança.
 Ja has començat a aprendre la llengua amb què t'estim.

Antoni Vidal Ferrando

Antoni Vidal Ferrando

Gabriela Seguí

Joan & Pedro

ES TALLER

CANVI D'OLI
ESPECIALISTES EN FRENS
CÀRREGUES D'AIRE CONDICIONAT
POSTA A PUNT DE MOTOR
EQUILIBRATS I PNEMÀUTICS
FRENÒMETRE (ITV)
LI PASASAM LA ITV
SENSE CITA PRÈVIA

Telèfon i fax 971 75 53 65
C/ General Riera, núm. 25, baixos
07003 Palma
Servei de carretera 24 horas
telèfon 971 47 15 38
www.comercialmallorca.com

I ara renta-cotxes

Al vostre servei sempre!

- Neteja personalitzada i completa
- Sistema ecològic i antiretxades

Ens trobareu a
AUTORENTAT *Joan & Pedro*

Carrer Bartomeu Pou, 50 - 07003 Palma
telèfon 971 - 75 53 65

SAGITARI

Llibreria especialitzada en poesia

www.llibreriasagitari.com

*Entri a la nostra web i conegui
els serveis que posam a l'abast
dels interessats en Poesia i
Literatura*

- Llistat per autors o títols
- Llistat de novetats i incorporacions al nostre fons
- Informació telefònica:
971 73 06 08
- Informació i comandes per fax:
971 28 33 88
- Informació i comandes per correu electrònic

xabraham@teleline.es

Servei de venda amb lliurement
contra reemborsament

Servei de recerca de títols
de qualsevol especialitat

Carrer de Joan Miró, 62
07015 Palma de Mallorca

Pàrquing a 50 metres

**FES-TE SOCI DE
L'OBRA CULTURAL BALEAR
TELÈFON 971 723 299 | OCB.CAT**

37

Crònica de Mallorca *

Els joves, emperò, també porten maldecaps als qui s'afanyen per encarrilar-los, per aconsellar-los, per treure'n profit. La història és sabuda i massa sovint repetida: l'adolescent astorat que us mira amb ulls de meravella i d'enveja; els primers versos, la primera narració, el primer article que gosa mostrar-vos. Després, a un racó de qualsevol diari, el nom de l'adolescent en lletres d'impremta (...).

Mentrestant es congria el primer llibre; amb mans pacients, amagades dins l'ombra, arrodoniu versos, frases, paraules, amorosiu arestes, provau d'endevinar aquella forta personalitat tot just pressentida, de donar-li encuny. Aconsellau, amonestau, us indignau, però acompliu allò que us sembla un deure. Surt el llibre. L'adolescent us portarà, gojós, el primer exemplar. La dedicatòria omple, de segur, tota la pàgina. Els crítics comencen a dir la seva: magnífica revelació, gran promesa, esplèndida... qualsevol cosa. L'adolescent sembla que es beu el vent, us parla de grans projectes, us llegeix la darrera cosa que ha escrit. Estau satisfets i pensau que el vostre pas per aquest món haurà servit de qualque cosa. Les visites de l'adolescent es fan, però, un poc més clares. Els vostres consells esdevenen més tímids, gairebé humils. Un dia qualsevol potser us diran que l'adolescent ja no escriu en català. La nostra literatura li ve petita. Bé estava per començar, per al reduït èxit local; però ara es tracta de fer coses més serioses, d'escriure de debò. Tal volta veureu el seu nom, adesiara, a qualche revista provinciana del continent. Després, res. I tornareu, amb una mica més d'amargor en el somriure, als vostres somnis, als vostres llibres, a la vostra soledat.

El cronista, tanmateix, no s'escaliva. Ni es vol escalivar. I quan sap de qualsevol jovencell abrinat que prova de fer les primeres armes en l'aspre camp de la literatura, s'entrega absolutament a l'esperança. És molt possible, i fins probable, que tot seguit s'hagi de topar amb la decepció; però també pot ésser que aquell jovencell arribi a escriure *Els condemnats*. Fet i fet, hom se sent més aviat optimista

respecte del destí de la generació jove. Heus ací, sense anar més enfora, el cas d'En Llorenç Vidal, que petjant cada vegada un terreny més segur, ha arribat en els darrers poemes apareguts ací i allà a una rara perfecció, a un profund coneixement del més amagat sentit de les paraules, sempre dins el clima de tensa passió que el caracteritza. En Vidal, d'altra banda, no és dels qui s'accontenten amb el còmode *savoir faire*. Bona prova en són les *Cinc meditacions existencials* que ha publicat darrerament, ambició experiment líric amb el qual un pot estar d'acord o no, però que mostra ben a les clares la presència d'un poeta abocat a la més esplèndida maduresa.

No oblidem tampoc les altres activitats d'En Llorenç Vidal; per exemple la seva tasca de propaganda lingüística, que l'ha duit, entre altres coses, a publicar amb motiu de la festa del llibre, una *Petita ortografia mallorquina* que, pel seu caràcter rudimentari, pot esdevenir un magnífic instrument d'iniciació popular en el conreu de la nostra llengua. Subratllem, a més a més, que els quaderns de *Ponent* i els volums de *La Font de les Tortugues*, dues publicacions que, com sabeu, dirigeix En Vidal, no sols, contra tots els pronòstics, es mantenen, sinó que milloren positivament a cada nova sortida. *Ponent*, per exemple, ha dedicat un quadern íntegre a la commemoració del cinquè centenari d'Àusias March, aconseguit, si més no, amb tota la dignitat que calia.

Un altre jove a qui el cronista no ha retirat l'ample crèdit que va atorgar-li, és En Bartomeu Fiol. Home emprendor, ha obert fa poc, en el cor de la ciutadaníssima plaça de Cort, les galeries *Gralla*, original establiment destinat a exposicions d'art i a la venda de llibres i discs. És possible que a un altre racó del *Cap d'any* trobeu les paraules d'aquest pobre cronista pecador tingué la desvergonya de pronunciar a l'acte inaugural. *Gralla* és una empresa generosa en la qual En Tomeu Fiol ha abocat el seu encomanadís entusiasme. Hom pot endevinar-hi el futur centre de convergència dels escriptors mallorquins, avui un xic massa dispersos. I no sols

dels escriptors sinó també dels artistes, que compten a hores d'ara amb algunes figures joves de singular relleu. Que els fets siguin propicis a la nostra petita i benivolguda *Gralla*!

Però caldrà també al·ludir als nouvinguts. Perquè heu de saber que, malgrat les defeccions i les baixes, la nòmina dels escriptors mallorquins, en lloc de minvar, ha tingut el goig - com qualsevol honorable llar burgesa - de veure's incrementada amb el naixement de dos robustíssims poetes, que han nom Miquel Bauçà i Joan Julià. El cronista no se'n pot avenir d'aquesta parella que s'ha incorporat de sobte a les nostres lletres. Tots dos són felanitxers i cap dels dos ha doblegat els vint anys. En Miquel Bauçà és un xicot fabulós, despentinat, esqueixat i foraviler. Tot ell traspua una rara i antiquíssima noblesa i, sota la seva crosta aspriva, amaga insospitades finors. El cronista, que no creu gaire en els poetes per la gràcia de Déu, i menys encara en els escriptors camperols que alternen la ploma amb l'aixada, ha hagut d'arraconar, davant aquest cas sorprenent, tots els prejudicis. En Miquel Bauçà, a part de la poesia, es dedica al noble deport del ciclisme i, un bell dia de maig, empenqué la pindàrica gesta de travessar l'illa, cavaller dalt la seva bicicleta, de Felanitx fins a Formentor, per assistir a les *Converses poètiques* que allà es celebraven. No cal descriure el rebement triomfal que li fou dispensat. Hom pensa que En Miquel Bauçà servirà per sempre l'enlluernament d'aquest record de joventut. Prescindint d'aquesta i d'altres delitoses anècdotes, la veritat és que el cronista creu veure en aquest xicot un futur escriptor d'estremidora empena, de perillosa empena, tal volta. La seva aventura haurà d'ésser, de segur, a tot o res; i això suposa una ruta enlairada i lluminosa, però voltada de risc (...).

JOSEP MARIA LLOMPART

* Fragments de *Crònica de Mallorca* (publicada dins *Cap d'any*, col·lecció «Raixa», Editorial Moll, Palma, 1960)

Llorenç Pons Moll, *Boira VI (Tsunami)* tècnica mixta sobre tela 80 x 80

El menorquí **Llorenç Pons Moll** (1983) ha participat en exposicions col·lectives i a Maó i Ciutadella; guanyà el Premi Sant Antoni de pintura; és llicenciat en Belles Arts per la Universitat de Barcelona

*S'Esclop // ACA
Homenatge a J.M.
LLOMPART 16/V/2003*

Homenatge
a J.M.
LLOMPART

VIDAL
FERRANDO,
Antoni

VICENS,
Antònia

SENVERA,
Ximís

PONS I PONS,
Dària

VIDAL
AMENGUAL
Magdalena

TERRON,
Àngel

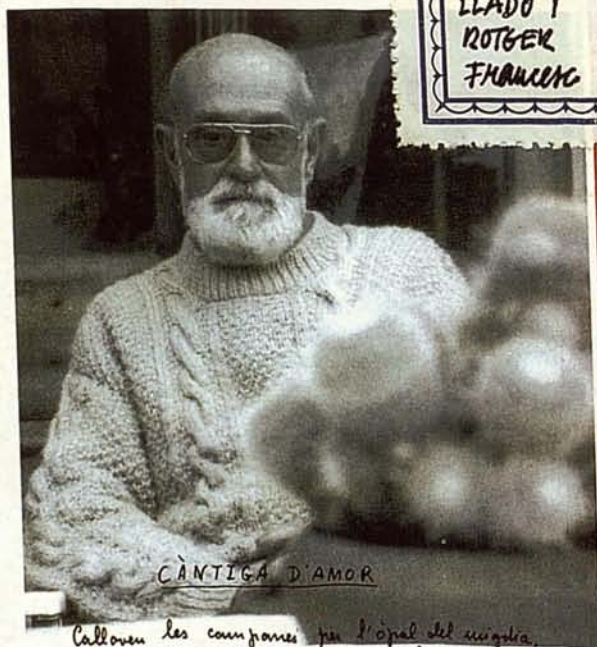
SERNA,
Sinto

GAYÀ,
Víctor

LLADÓ I
ROTGER
FRANCESC

FULLANA,
Joan

LLADÓ RIBA,
Miguel Àngel

CÀNTIGA D'AMOR

Callaven les campanes per l'òpal del regne,
florien en els llavis mures de l'arista:
morta d'amor et veia.

La flama s'arborava pel cos de l'horabaira,
els cèrvels s'allungaven pel bell canvi de l'aigua:
morta d'amor et veia.

El crit vagarejant sense trobar la llum,
les unyes de la nit rotjant fresca segura:
morta d'amor et veia.

I l'alta solitud filant la tremujina,
fallava el diamant vestit de l'alba trista:
morta d'amor et veia.

M. Llompart

FIOL,
Bartomeu

LLADÓ NADAL,
Josep

CANDONA,
Àngels

MARTÍ,
Tomàs

CALONGE I
GUÀRDIA, Vicenç

MAICAS,
Ximís

AGUILERA I
MESTRE, Òscar

SASTRE
Tàfol

ABRAHAM,
Xavier